

כיבוד אב ואם

ביאורים הלכות וסיפורים בעניין כיבוד אב ואם

בס"ד • פרשת במדבר-הג השבועות שנת תשפ"א לפ"ק • גליון מס 7

בהוצאת הגליון נטלו חלק

להצלחת

משה יצחק בן חוה פעסיל

נשמח לשמוע מכם הארות
והערות או הצעות לשיפור
הגליון בטלפון מס'
0583218428

לקבלת הגליון או להפצתו
התקשרו למס' 0583218428

לקבלת הגליון במייל באופן
קבוע, שילחו בקשה
לכתובת:

k.avvaem@gmail.com

הוצאות הגליון מרובות אנו
מבקשים מכל מי שביכולתו
לקחת חלק בהפצתו והדפסתו
גליון זה

דבר העורך

קוראים יקרים

נעים להתחיל בדברים משמחים אך האירוע שקרה אינו מש מעינינו
וזכרוננו, הכאב בתוקפו ועיצומו, כל אחד מנסה לחשוב ולהתבונן מה עלינו
לתקן במה יש להשתפר, מה השי"ת מאותת לנו, אולי להרחיק ממחלוקת
או להתחזק בצניעות, אולי להתבדל מהרשעים וכו' וכו' הלואי והיינו
יודעים, אך יש מסר חד וברור מכל ההתבוננויות שלכל מעשה שאינו
ראוי יש השפעה והשלכה גדולה שאפשר לה לגרום לסער גדול כזה.

ובכן קוראים יקרים מידה טובה מרובה

כמה יש השפעה מרובה מכל מעשה טוב, מכל חיוך ליהודי, מכל
תפילה עם עוד מעט חיות וכונה, מכל מצוה שתיעשה עם עוד קצת חשק
ושמחה, הבה נפנים את המסר ונתחזק יחדיו בכל מה שנוכל ובפרט
במצוה גדולה וחביבה זו מצות כיבוד אב ואם שהתורה הקדושה העמידה
במקומה המכובד בעשרת הדברות.

נביא לכם סיפור קצר מהגמרא ממנה אפשר להתבונן עד כמה יש
השפעה לכל פרט ופרט במעשה טוב. מסופר בגמרא מסכת כתובות דף
ס"א על שני חסידים שהקפידו על ההלכה לתת לאכול לשמש [משרת]
מכל המאכלים שהכינו לסעודה, אך אחד מהם הגדיל לעשות והקפיד על
כך שעוד לפני הסעודה יטעום השמש מכל המאכלים, בעוד החסיד השני
הסתפק בכך שהשמש יאכל ממאכל אחד לשבעו לפני הסעודה ולאחר
הסעודה יטעום מכל המאכלים, מסיימת הגמרא שלזה שהקפיד לתת
מכל המאכלים לפני הסעודה התגלה אליהו הנביא והיה רגיל לבוא
ולשוחח עמו בעוד השני לא זכה לכך.

מפליאים הדברים עוד קצת רגישות והבנה לזולתו השלכות גדולות
כל כך, גלוי אליהו.

יה"ר שנזכה להרבות ככל שנוכל במעשים טובים בפרטיהם
ודקדוקיהם ויעלה לרצון לפני אדון כל, אמן.

שאכא האורן

ביאורים והלכות

לענות לשיחה ממתינה כשמדבר עם אביו בטלפון.

שאלה: (כ) מי שמדבר עם אביו בטלפון, מהו לענות ביע"פ (שיחה ממתינה) לאחר באמצע השיחה עם הוריו.

תשובה:

נראה שהוא בכלל מורא ואסור להפסיק באמצע, כיון שמראה בזה שאינו משגיח ודורך על מה שאביו אומר לו עכשיו ומפסיק באמצע דבריו, שהוא דומה לסותר דברי אביו דאסור, אכן נראה דאם הוא נחוץ מאד כגון בעניני שידוכים או במקום הפסד יכול לבקש רשות מאביו ובודאי יבין מעצמו למחול ואב שמחל על כבודו מחול, ובפרט דמנחיצות הענין נראה בזה דאינו מזלזל לבלי להשגיח בדברי אביו.

אם אביו מתקשר אליו באמצע שיחתו בטלפון, האם צריך להפסיק מיד כדי לשוחח עם אביו.

שאלה:

כד) מי שמדבר בטלפון ובאמצע השיחה מתקשר אביו, האם מחוייב לענות לו.

תשובה:

נראה דבזה קיל טפי דלא נראה כ"כ כמי שאינו משגיח בדברי אביו, דבזה הרי אינו מפסיק וסותר את דברי אביו, דגם אביו מבין שהוא טרוד בשיחתו ואילו ידע מקודם לא היה מתקשר באמצע שיחתו, אלא דמ"מ לא יאריך בשיחתו ויראה לקצר כפי האפשר, ובפרט במקום שאביו נצרך לו הרי הוא ג"כ בכלל כיבוד שעיי"ז יעשה לו מה שאביו צריך, וא"כ בודאי צריך לקצר דבריו כשמשער שנצרך לו עכשיו.

סיפורים

ליום הולדתו ה'מאה'

ברובע איסט סייד שבמנהטן ניו יארק, הי' גר יהודי בשם ר' אפרים שווארץ ע"ה, שהתפלל בבית המדרש הגדול של הרב הגאון ר' אפרים אשרי זצ"ל, הוא היה ממשכימי קום עם הנץ, ומהראשונים שפתחו את הבית מדרש.

אצל ר' אפרים זה הי' מושרש בטבעו לקום מוקדם, ואנשים שהכירו אותו עשרות בשנים, התפללו האם ר' אפרים לא מזדקן? לא ניכר עליו שום סימני זקנה, הוא הרי כבר לא אברך, ובכל זאת ההליכה שלו בזריזות ומהירות כנער צעיר, בלי שום תשישות, אפילו משקפיים לא חבש, וגם לא הי' מחוסר שיניים, פיו מלא שיניים כאיש צעיר שום שן לא חסרה, "נו, בכל זאת בן כמה הוא? התלחשו ביניהם אנשים, אבל גילו נשאר מסתורי, אף אחד לא ידע לענות על גילו המדוייק.

השנים רצו, ור' אפרים גם רץ, כשהוא בריא ושלם, בכל בוקר עם עלות בשעה 5 לפנות בוקר הוא פתח את הבית מדרש, וחוקן מזקנו שהלבין, ואף הוסיף להדרת פניו, לא פיתח שום סימני זקנה.

יום אחד אחרי תפילת שחרית הכריז הגבאי: ר' אפרים שווארץ מזמין את כל המתפללים לסעודה גדולה שתתקיים היום בערב אחרי מעריב פה בבית המדרש." "לשמחה מה זו עושה, ר' אפרים? אולי עורכים אתם סיום הש"ס? שאלו אותו המתפללים.

"עורך אני סעודה לכבוד יום הולדתי" ענה להם ר' אפרים.

סקרנותם של מכריו רק גבר, לראשונה עורך ר' אפרים סעודה ליום הולדתו, מה נשתנה? ובאמת יום הולדתו הכמה? שאלו האנשים. ובזה היו חילוקי דעות, אחד חישב שר' אפרים כבר קרוב לשמונים, והשני חולק עליו שהוא כבר קרוב לתשעים, נו, נשאר רק לחכות עד הערב כשיתגלה הסוד.

אתא לילה, ואיש מבין המתפללים לא נפקד מקומו בסעודה, באמצע הסעודה קם ר' אפרים לשאת את דבריו, הס הושלך, כשר' אפרים התחיל לדבר: מורי ורבותי! עכשיו הגיע הזמן, לגלות לכם את סודי האפוף סביב גילי מה שמסקרן אתכם כבר רבות בשנים.

הרבונו של עולם נתן לנו את מצות כבוד אב ואם, שאגיד שקיימתי מצוה זו בשלמות זאת לא אוכל לומר, אבל שני דברים יכול אני לומר בוודאות, הראשון, שמעולם לא אמרתי להורים שלי את המילא לא, או את המילה אני לא רוצה, כל מה שבקשו ממני מלאתי בחשק רב, אפילו שלא תמיד זה הגיע לי בקלות.

והשנית, כשהורי הזדקנו החזקתי אותם, השקתי והאכלתי אותם מכספי, ומלאתי את כל צורכם בשמחה ובמאור פנים.

ור' אפרים סיים את דבריו בהתרגשות ובשמחה רב, התורה מבטיחה למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך, היום יום הולדתי המאה, ואני ב"ה בריא ורענן בכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי, אפילו שן אחת לא חסרה לי, וכל זאת בזכותך מצות כיבוד אב ואם. דבריו הותירו רושם רב על כל הנוכחים, כשראו בחוש איך קויים אצל ר' אפרים מה שכתוב: אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה.. כיבוד אב ואם.

המעלות בא מהורים

כשמכירים במעלות ויתרונם של ההורים, יש עוד נקודה חשובה שצריך לזכור: לכל אדם יש את היתרון שלו, אבל טבעו של האדם שמשמש בכשרונותיו לצרכיו שלו הוא, הוא חוב שהוא הרויח מכשרונותיו, אבל האמת, שכשרונותיו של הילד בא פעמים רבות מהוריו, לכן צריך לראות במעלות של ההורים, בדיוק כמו שמוצאים את המעלות והיתרונות אצלנו.

מכתב לאמא בדחילו ורחימו

ר' ש.א.א. סיפר: הייתי קרוב מאוד לר' א.מ. ז"ל שהיה מזקני וחשובי חסידי סקוויער, וראיתי הרבה פעמים כיצד יהודי יקר זה מקיים מצות כיבוד אב ואם.

סיפורים

אימו היתה גרה בבני ברק והוא בחו"ל, ובגלל היוקר בשיחות לחו"ל שהי' אז, הוא לא יכול להרשות לעצמו לדבר יותר מפעמיים בשנה, ערב פסח, וערב סוכות, וגם אז דיבר רק דקות ספורות.

ובגלל זה קיבל על עצמו את המנהג הטוב לכתוב לה מכתב בכל שבוע, והיה מרגש במיוחד לראות באיזה שמחה והתרגשות הוא ניגש לכתובת המכתב. בתחילה רחץ ידיו, ואז לבש בדחילו ורחימו בגדי שבת הבעקישע, והגארטל, והכובע המיוחד לשבת.

ואז אמר בכוונה רבה: הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה של כבד את אביך ואת אמך, ושל איש אמו ואביו תיראו, לייחד שם י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל, והשם הטוב יעזור לי שאזכה לקיימו בשלימות הטוב, אמן ואמן. ורק אחרי כל ההכנות הנעלות האלו, התיישב בחדר שבת (סלון) וכתב את המכתב.

וזארט לשבועות

בחג השבועות אשר הוא זמן הגאולה צריכין להאריך יותר באהבה רבה:

נוהגין הצדיקים והחסידים להאריך בברכת אהבה רבה ביוםא דשבועות, ומלבד טעם הפשוט כי אז הזמן קבלת התורה להתפלל על פתיחת עינים והארת לימוד התורה לשמה וביראת שמים כדת מה לעשות, עוד י"ל ע"פ המבואר בתולדות יעקב יוסף (פר' וארא) בשם רבו הוא רבנו הגדול הבעש"ט זיע"א שנאמר לו מן השמים **הטעם על איחור ביאת המשיח, שאין מאריכין באהבה רבה** עי"ש, ואם זהו לכל יום על אחת כמה וכמה ביום זה, ואשר מבוא' בתיזוה"ק [תיקון כ"א, וברע"מ פר' פנחס] **כי בחג השבועות יפקון מן גלותא**, צריכין להאריך יותר בברכת אהבה רבה כדי שלא לאחר ביאת המשיח רק לקרבו ב"ב ודבר בעתו מה טוב כנז'.

(שער יששכר, מאמר חג הביכורים, דף קל"ג ע"א)